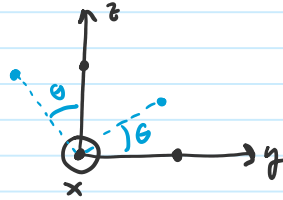

Rita rotation

den 25 september 2018

21:26

Om man vill rotera en vektor θ rad kring en axel (säg x-axeln), hur blir matrisen?

$$x \rightarrow x$$

$$y \rightarrow y \cos \theta - z \sin \theta$$

$$z \rightarrow z \cos \theta + y \sin \theta$$

$$\Rightarrow R \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

$$R \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ \cos \theta \\ -\sin \theta \end{bmatrix}$$

$$R \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ \sin \theta \\ \cos \theta \end{bmatrix}$$

$$\Rightarrow R = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & \cos \theta & \sin \theta \\ 0 & -\sin \theta & \cos \theta \end{bmatrix}$$

Intro

den 26 september 2018 10:47

Definition: En mängd vektorer i en delmängd V till $\mathbb{R}^n$ sägs vara en bas för V om den är linjärt oberoende och spänner upp V . (Den minsta mängden vektorer som spänner upp V).

Sats: Om V är ett icke-tomt delrum till $\mathbb{R}^n$ så existerar en bas till V som har som mest n vektorer.

Definition: Om V är ett nollskilt delrum till $\mathbb{R}^n$ så är V 's dimension, skrivet $\dim(V)$, definierat som antalet vektorer i en bas för V . Vi säger att noll-delrummet har dimension 0.

Dimensionssatsen: Låt A vara en $m \times n$ -matris. Då är

$$\text{Rank}(A) + \text{Nullity}(A) = n. \quad (\text{rank } A = \dim \text{Col } A, \text{ nullity}(A) = \dim \text{ker } A).$$

Koordinater: Om $B = \{v_1, \dots, v_k\}$ är en ordnad bas för ett delrum W av $\mathbb{R}^n$ och om

$$\bar{w} = a_1 \bar{v}_1 + \dots + a_n \bar{v}_n$$

för $\bar{w} \in W$ så är

$$a_1, \dots, a_n$$

koordinaterna för $\bar{w}$ m.a.p. B . Vi skriver

$$(\bar{w})_B = (a_1, \dots, a_n).$$

$$[\bar{w}]_B = \begin{bmatrix} a_1 \\ \vdots \\ a_n \end{bmatrix}.$$

Basbyttematris: Om $\bar{w} \in \mathbb{R}^n$ och $B = \{\bar{v}_1, \dots, \bar{v}_n\}$, $B' = \{\bar{v}'_1, \dots, \bar{v}'_n\}$ är baser för $\mathbb{R}^n$, så är den ordnade matrisen för de två ekvationerna

$$[\bar{w}]_{B'} = P_{B \rightarrow B'} [\bar{w}]_B, \text{ med}$$

$$P_{B \rightarrow B'} = [\bar{v}'_1]_B, \dots, [\bar{v}'_n]_B.$$

Sats: Om P är en invertibel $n \times n$ -matris med kolonnvektorer $\bar{p}_1, \dots, \bar{p}_n$

men det vi alltid får är en bas!

så är P basbyttematrisen från $B = \{\bar{p}_1, \dots, \bar{p}_n\}$ till standard-basen $S = \{\bar{e}_1, \dots, \bar{e}_n\}$ för $\mathbb{R}^n$.

Här visar för hur basbytesmetoden:

1. Bilda $[B/B']$.
2. Gevärta till reducerad laggsstegform.
3. Metoden kallas även

$$[I|P_{B \rightarrow B'}].$$

4. Klar!

7.1.11.

den 26 september 2018

10:53

Bestäm en bas för hyperplanet $\bar{a}^\perp$:

$$a) = (1, 2, -3)$$

$$b) = (2, -1, 4, 1).$$

$\bar{a}$ är normalvektor till hyperplanet $\bar{a}^\perp$: Går $\bar{a}^\perp$ genom origo när

$$a) \quad x + 2y - 3z = 0.$$

$$\Rightarrow z = \frac{1}{3}(x + 2y)$$

Sätt $x \rightarrow t$, $y \rightarrow s$.

Då är

$$\begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} t \\ s \\ \frac{1}{3}(t + 2s) \end{bmatrix} = t \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 1/3 \end{bmatrix} + s \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 2/3 \end{bmatrix}.$$

Då är

$$\left\{ \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 1/3 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 2/3 \end{bmatrix} \right\}$$

en bas för $\bar{a}^\perp$.

$$b) \quad 2x - y + 4z + w = 0$$

$$\Rightarrow w = -2x + y - 4z$$

Låt

$$x \rightarrow t$$

$$y \rightarrow s$$

$$z \rightarrow u$$

$$\Rightarrow \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \\ w \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} t \\ s \\ u \\ -2t + s - 4u \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \\ -2 \end{bmatrix} \cdot t + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} \cdot s + \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \\ -4 \end{bmatrix} \cdot u$$

Vi har givna

$$\left\{ \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \\ -2 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \\ -4 \end{bmatrix} \right\}.$$

7.2.13.

den 26 september 2018 11:10

Låt

$$\bar{v}_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}; \bar{v}_2 = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}; \bar{v}_3 = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}.$$

visa att

$$B = \{\bar{v}_1, \bar{v}_2, \bar{v}_3\}$$

utgör en bas för $\mathbb{R}^3$.

Satsen om nästan allt: A 's kolonnvektorer utgör en bas för $\mathbb{R}^n \Leftrightarrow$

$\det A \neq 0$.

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$\det A = 1 \cdot 1 \cdot 1 \neq 0 \Rightarrow B$ är en bas för $\mathbb{R}^3$.

7.2.P4.

den 26 september 2018 11:23

visa att om $T: \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^n$ är injektiv och linjär och $\beta = \{\vec{v}_1, \dots, \vec{v}_n\}$ är en bas för $\mathbb{R}^n$ så är $C = \{T(\vec{v}_1), \dots, T(\vec{v}_n)\}$ en bas för $\mathbb{R}^n$. Dvs: Injektiva avbildningar skickar baser på baser!

En bas är en linjärt oberoende mängd som spänner upp $\mathbb{R}^n$ (i detta fall). Vi vet att en linjärt oberoende mängd av n vektorer spänner upp $\mathbb{R}^n$. Det återstår att visa att $\{T(\vec{v}_1), \dots, T(\vec{v}_n)\}$ är linjärt oberoende.

vi vet att T injektiv $\Leftrightarrow \ker(T) = \vec{0}$.

vi kan skriva en linjärkombination av vektorer i C som

$$\vec{0} = k_1 T(\vec{v}_1) + \dots + k_n T(\vec{v}_n) = \{T \text{ linjär}\} = T(k_1 \vec{v}_1 + \dots + k_n \vec{v}_n).$$

Eftersom β är linjärt oberoende så är $k_1 \vec{v}_1 + \dots + k_n \vec{v}_n \neq \vec{0}$ om inte $k_1, \dots, k_n = 0 \forall k_i$. T injektiv $\Rightarrow T(k_1 \vec{v}_1 + \dots + k_n \vec{v}_n) \neq \vec{0}$ om inte $k_1, \dots, k_n = 0 \forall k_i$. Detta är ekvivalent, av linäritet, med att

$k_1 T(\vec{v}_1) + \dots + k_n T(\vec{v}_n) \neq \vec{0}$ om inte $k_1, \dots, k_n = 0 \forall k_i$, vilket är definitionen av linjärt oberoende. Eftersom C är linjärt oberoende och spänner upp $\mathbb{R}^n$ så är C en bas för $\mathbb{R}^n$, v.s.v.

Diskussionsuppgifter 7.2.

den 26 september 2018

11:42

Sant eller falskt? Motivera!

a) Om $S := \{\bar{v}_1, \dots, \bar{v}_k\}$ linj. oberoende mängd i $\mathbb{R}^n$ så är $k \leq n$.

Sant! Sats: En linjärt oberoende mängd av n vektorer i $\mathbb{R}^n$ spänner upp $\mathbb{R}^n$.

b) $-||-$ spänner upp $\mathbb{R}^n$ så är $k > n$.

Sant! Samma tänk som ovan

c) $-||-$ mängd i $\mathbb{R}^n$ och varje $\bar{v} \in \mathbb{R}^n$ kan uttryckas unikt som lin-komb av vektorer i S , så är $k = n$.

Sant! Det är S en bas för $\mathbb{R}^n$, och en bas för n -dim rum har n vektorer.

d) Om $A\bar{x} = \bar{0}$ är n st lin st variabler och har ∞ lsg så utgör radvektorerna inte en bas till $\mathbb{R}^n$.

Sant! $\det A$ är 0, och radvektorerna är linjärt beroende.

7.4.17

den 26 september 2018

11:51

Låt

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 1 & t \\ 1 & t & 1 \\ t & 1 & 1 \end{bmatrix}.$$

hitta relationen mellan rank(A) och t.

$$A \xrightarrow[r_3 - t \cdot r_1]{r_2 - r_1} \begin{bmatrix} 1 & 1 & t \\ 0 & t-1 & 1-t \\ 0 & 1-t & 1-t^2 \end{bmatrix} \sim \begin{bmatrix} 1 & 1 & t \\ 0 & t-1 & 1-t \\ 0 & 0 & 1-t^2+1-t \end{bmatrix}$$

$$2 - t^2 - t = (2+t)(1-t)$$

$$\Rightarrow A \sim \begin{bmatrix} 1 & 1 & t \\ 0 & t-1 & 1-t \\ 0 & 0 & (2+t)(1-t) \end{bmatrix}.$$

Så om $t = -2$ så är rank $A = 2$, och om $t = 1$ så är rank $A = 1$
(något otydligt).

7.11.5.

den 26 september 2018 17:14

Låt $B = \left\{ \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 2 \\ 2 \\ 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 3 \\ 3 \\ 3 \end{bmatrix} \right\}$. Hitta $\bar{u}$ så att $(\bar{u})_B = (7, -2, 1)$.

vi har från definitionen

$$(\bar{u})_B = (a_1, \dots, a_n),$$

med $(a_1, \dots, a_n)$ så att

$$\bar{u} = a_1 \bar{v}_1 + \dots + a_n \bar{v}_n.$$

Dvs

$$\bar{u} = 7 \cdot \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} - 2 \cdot \begin{bmatrix} 2 \\ 2 \\ 0 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 3 \\ 3 \\ 3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 8 \\ 1 \\ 3 \end{bmatrix}.$$

7.11.17

den 26 september 2018 21:56

Låt S vara standardbasen för $\mathbb{R}^2$ och låt $B = \{\bar{v}_1, \bar{v}_2\}$ vara basen i vilken

$$\bar{v}_1 = \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \end{bmatrix}, \bar{v}_2 = \begin{bmatrix} -3 \\ 4 \end{bmatrix}.$$

a) Hitta basbytmatrisen $P_{B \rightarrow S}$ genom inspektionsmetoden.

Sats i intro gar

$$P_{B \rightarrow S} = [\bar{v}_1 \ \bar{v}_2] = \begin{bmatrix} 2 & -3 \\ 1 & 4 \end{bmatrix}.$$

b) ställ upp $\begin{bmatrix} 2 & -3 & 1 & 0 \\ 1 & 4 & 0 & 1 \end{bmatrix} \sim \dots \sim \begin{bmatrix} 1 & 0 & 4 & 3 \\ 0 & 1 & -1 & 2 \end{bmatrix} \cdot \frac{1}{11}$

Svar: $P_{S \rightarrow B} = \frac{1}{11} \begin{bmatrix} 4 & 3 \\ -1 & 2 \end{bmatrix}.$

c) $P_{B \rightarrow S} \cdot P_{S \rightarrow B} = \frac{1}{11} \begin{bmatrix} 4 & 3 \\ -1 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 2 & -3 \\ 1 & 4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \frac{11}{11} & 0 \\ 0 & \frac{11}{11} \end{bmatrix} = I.$

d) $(w)_B = P_{S \rightarrow B} \cdot (w)_S = \frac{1}{11} \begin{bmatrix} 4 & 3 \\ -1 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 5 \\ -3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ -1 \end{bmatrix}.$

$(w)_S = P_{B \rightarrow S} (w)_B = \begin{bmatrix} 2 & -3 \\ 1 & 4 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 \\ -1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 5 \\ -3 \end{bmatrix}$ (som väntat).

e) Koordinatuttryck:

$(w)_S = (a_1, a_2)$, med $\bar{w} = a_1 \bar{e}_1 + a_2 \bar{e}_2 = a_1 \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix} + a_2 \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix}$

$\Rightarrow (w)_S = (3, -5).$

$(w)_B = P_{S \rightarrow B} (w)_S = \frac{1}{11} \begin{bmatrix} 4 & 3 \\ -1 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 3 \\ -5 \end{bmatrix} = \frac{1}{11} \begin{bmatrix} -3 \\ -13 \end{bmatrix}.$

Ännu en skitsvår gammal tentauppgift

den 26 september 2018 22:34

8. (5p) Låt $\mathbf{I}$ beteckna identitetsmatrisen med n rader och n kolonner och låt $\mathbf{J}$ beteckna en matris av samma format bestående av enbart ettor. Låt $\mathbf{A}$ vara en matris, med minst lika många kolonner som rader, och sådan att

$$\mathbf{A}\mathbf{A}^T = \mathbf{J} + \lambda\mathbf{I},$$

för något reellt tal λ . Visa på vilket sätt matrisen $\mathbf{A}$:s rang beror på värdet på λ .